

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора психологічних наук, професора, професора кафедри психології
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини**

**Кобця Олександра Володимировича на дисертаційну роботу
Чупіної Катерини Олександрівни «Соціально-психологічна реабілітація
студентів з обмеженням життєдіяльності засобами інклюзивного
туризму»,**

**подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 053 Психологія**

Дисертаційне дослідження, що розглядається присвячено актуальній темі, що відповідає сучасній політиці держави та має прикладне значення.

Дисертанткою порушено важливе питання соціально-психологічної реабілітації студентів з обмеженням життєдіяльності засобами інклюзивного туризму. В роботі ґрунтовно представлено теоретичний аналіз проблеми дослідження та практична значущість.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідних тем кафедри психології «Психологічні аспекти формування творчої особистості вчителя, студента, учня» (номер державної реєстрації – 0111U007546) та наукової держбюджетної теми «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (державний реєстраційний номер: 0119U103978) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Поряд з тим дослідження виконано відповідно до грантового проєкту «Вчимося разом чути та долати соціальну ізоляцію» за підтримки Британської Ради в Україні, що засвідчує значущість як в контексті фундаментальних так і прикладних аспектів розробленої проблематики.

Результати дослідження впроваджувались в роботі закладів вищої освіти та інших установ. Основні положення результатів дослідження викладено у 9 наукових статтях, серед яких 8 статей опубліковано у фахових виданнях, затверджених МОН України, та 2 – у зарубіжних та міжнародних

виданнях. Відповідно, можна засвідчити, що в цьому аспекті дисертація відповідає існуючим стандартам та вимогам.

В дослідження чітко сформульовані мета і завдання дослідження, обґрунтовано потенціал інклюзивного туризму, як виду соціально-психологічної реабілітації. Наукова новизна одержаних автором результатів дослідження полягає у тому, що: уперше на основі теоретичного обґрунтування наукової проблеми визначено та експериментально перевірено програму упровадження інклюзивного туризму, як засобу соціально-психологічної реабілітації; уточнено сутність ключових понять дослідження; проаналізовано та виокремлено кращі зарубіжні практики щодо супроводу студентів з обмеженням життєдіяльності в умовах ЗВО та розвитку інклюзивного туризму за кордоном; подальший розвиток аналіз форм та методів соціально-психологічної реабілітації студентів з обмеженнями життєдіяльності та вплив інклюзивного туризму на соціалізацію та адаптацію таких студентів.

Незважаючи на позитивну характеристику роботи, висловимо деякі зауваження та побажання дискусійного характеру:

1. На нашу думку необхідно розширити міждисциплінарний характер роботи, що відповідає сучасним підходам розвитку науки.

2. У контексті вивчення проблеми реабілітації засобами інклюзивного туризму, вважаємо доцільним включити усі види реабілітації: соціальна, професійна, педагогічна, психологічна, медична тощо, що відповідає вимогам ЗУ «Про реабілітацію людей з інвалідністю в Україні».

3. Поряд із ґрунтовним теоретичним обґрунтуванням проблеми дослідження вважаємо, що роботу підсилило б вивчення досвіду роботи психолога зі студентською молоддю з виокремленням рекомендацій для впровадження у діяльність закладів вищої освіти.

4. З огляду на актуальність теми та цінність матеріалів дисертаційного дослідження, доцільним є видання монографії, що уможливить широкий доступ наукової громадськості до їх вивчення.

Проте висловлені зауваження і побажання не знижують загальної високої оцінки проведеного дослідження, дисертаційне дослідження Чупіної Катерини Олександрівни «Соціальна-психологічна реабілітація студентів з обмеженням життєдіяльності засобами інклюзивного туризму» відповідає в повній мірі сучасним вимогам до дисертаційних робіт.

Аналіз дисертації та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертація Чупіної Катерини Олександрівни «Соціальна-психологічна реабілітація студентів з обмеженням життєдіяльності засобами інклюзивного туризму» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагомe теоретичне і прикладне значення, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації» (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за №155/30023) та пп. 9-16 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №167 від 06.03.2019 р., зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №979 від 21.10.2020), і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Рецензент:

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології

уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

А. Кобець

О. КОБЕЦЬ

